

Дом на техниката – Стара Загора

Изграждане и развитие от 1962 до 1991 г

(спомени на инж. Радко Пенчев)

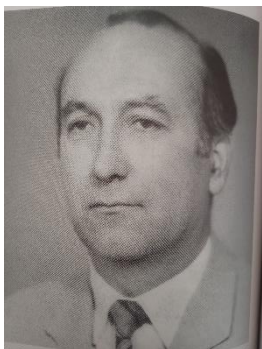
Инж. Радко Пенчев Радков (1926-2009)

Инж. Радко Пенчев е завършил ИСИ – София 1957г. със специалност инженер – строител. От 1957 е ръководител строителен контрол, а от 1962 до 1986 г. ръководи Инспекция за държавен и технически контрол.

Активно участва в изграждането на Дом на техниката - Стара Загора от идеята през 1962 г. до въвеждане в експлоатация на сградата (1975 г.).

Член на НТС от 1956 г. Зам.-председател на Окръжния съвет на НТС (1962 – 1983 г.). Носител на Сребърна и Златна значка на ФНТС, заслужил деятел на НТС в България. Награден с Почетен знак на НТС – Стара Загора (1996 г.)

Идеята за построяване на Дом на техниката (ДТ) в град Стара Загора възниква през 1962г. по предложение на Окръжния съвет (ОС) - Стара Загора на НТС с Председател – *арх. Марин Георгиев*. Изпълнението на идеята е възложена на секретаря на организацията – *Иван Андреев* и на инж. *Радко Пенчев* - заместник председател на ОС. След не малко трудности и със съдействието на тогавашния Окръжен Народен Съвет (ОНС) - Стара Загора (на зам. председателя по строителството - *Стоян Нунев* и *Иван Тонев* - началник на плановия отдел), от Градският народен съвет (ГНС) са определени няколко площадки. Първоначално се отрежда за място на Дома - ъгъла на ул.“Георги Колев” и ул.“Байер”. Направено е проектно задание и геоложко проучване на почвата. Въпреки това Министерството на архитектурата и благоустройство спира работата с мотив, че планът на квартала е определен за жилищно строителство. Още на няколко пъти е сменяно мястото за построяване на Дома на техниката. През 1967г. е избрана окончателната площадка - ъгъла на ул.“Ген. Столетов” и бул.“Руски”. Издадена е скица и виза за проектиране. На 25.05.1967г. от ОС Стара Загора на НТС е изготвено планово задание за Дом на техниката. На 25.08.1967г. се сключват договори между ОС на НТС и научно-технически колективи с ръководители: *арх. Тотьо Тотев*, *арх. Велчо Велчев*, *арх. Живка Кирчева* и *арх. Недялко Сребрев* за разработване на идеен проект за Дом на техниката – Стара Загора. На 10.10.1967г. са представени проектите на четирите колектива. Одобрен е проекта на колектива с ръководител *арх. Тотьо Тотев*.

арх. Тотчо П. Тотев (1933-1991)

Арх. Тотев завършва архитектура в ИСИ – София през 1963 г.

Проектирал е много жилищни сгради в Стара Загора и областта, но характерът на неговото творчество най-ярко се извява от реализациите на обществените сгради. Освен Дом на техниката, по негови проекти са изградени още: сграда на МВР на ул. „Граф Игнатиев“, сградата на Военното окръжие на ул. “Св. Княз Борис“, часовниковата кула и търговски комплекс в центъра на гр. Чирпан, универсалния магазин в гр. Гълъбово, административна сграда на ДАП – София и др .

На 8 юни 1969г. е сключен договор за изготвяне на идеен проект за Дом на Техниката със срок до 15.06.1969г. и работни проекти по всички фази със срок до 1.09.1969г. На 1.07.1969г. се сключва договор за извършване на хидро-геоложко проучване на терена между ОС на НТС и Напоителни системи с директор инж. Петко Несторов. На 20.10.1971г. започва разчистването на строителната площадка. С писмо от 19.11.1971г. на Министерството на строежите и строителните материали се разрешава строителството на Дома да се изпълни по монолитен начин. Първата копка на Дома на техниката е направена в началото на 1972г. от инж.Васил Тюркеджиев.

Инж.Васил Тюркеджиев (1936-1987)

полага в основите на сградата послание към бъдещите поколения.

Началната дата на започване на строителството е 27.06.1972г. Контролът по проектирането и строителството е възложен на инж. Радко Пенчев Радков. Средствата за строителството са набирани чрез дарения от колективните членове на НТС - големи водещи заводи като: Азотно-торов завод с директор инж. Георги Димов и зам. директор инж. Георги Батев - председател на НТД, член на УС на ОС на НТС, ОЗЗУ с директор инж. Атанас Атанасов и първи зам. директор инж. Кръстьо Янев - председател на НТД и председател на Окръжното ръководство по електроника и член на УС на ОС на НТС,

завод “Берое” с директор Божил Заманов; Напоителни системи с директор инж. Петко Несторов, Окръжно управление на Енергоснабдяване с директор инж. Васил Султанов, Мини “Марица изток”, Брикетна фабрика и много други.

На 20.08.1974г. от неизвестен източник в сутеренния етаж се появява вода. На 26.09.1974г. се събира комисия в състав: инж. Радко Пенчев - ръководител на Инспекция за държавен и технически контрол, арх. Тотю Тотев - Главен проектант, инж. Любомир Лисичков - завеждащ сектор “В и К” при ОНС, инж. Димитър Арnaudов - главен инженер в БНБ, инж. Николай Спиридонов – зам. главен инженер на ДСУ “Гражданско строителство”, инж. Стефан Тотев - секретар на ОС на НТС, инж. Атанас Димитров - представител на колектива и Йордан Манев - технически ръководител. Комисията констатира, че при първоначалните геоложки проучвания не е установено наличието на каквато и да е вода. Въпреки усилията на проектанта, строителя и инвеститора чрез изкопаване на шахта, изпомпване и изхвърляне на водата, кинозалата не може да се отводни изцяло. Комисията взема решение да се направи дренаж, който да се заусти на разстояние около 100м. южно от сградата. На 15.11.1974г. ГОНС - Стара Загора приема предложението за дренаж на сградата. Дадено е строително разрешение за започване строителството. От 13.11.1974г. до 14.02.1975г. работи предпусково приемателна комисия с председател инж. Радко Пенчев. Обзавеждането на Дома на техниката се извършва под ръководството на инж. Радко Пенчев и инж. Стефан Тотев. Сградата е въведена в експлоатация в края на 1975 г.

През 1978г. ОС на НТС с председател Руси Динев и секретар инж. Станчо Недев сключва договор с научно-технически колектив ръководен от арх. Тотю Тотев за проектиране на печатна база към ДТ. На 19.04.1979г. е дадено строително разрешение, което е реализирано през 1980г.

По предложение на инж. Тюркеджиев (Председател на ОИСА), се преустройва кафето в Делови клуб ДТ. Средствата за реконструкция са дарени от: ОЗЗУ, Завод “Сърп и чук”, НПКР “Берое”, Комбинат “Мебел”, ЗСК, ДСО “Хранмаш”, ПЗ “Загорка”, Завод “Наталия”, Комбинат “Млечна промишленост”, ОП “Булгарплод” и ОПСО.

Основен ремонт и преустройство от 1992 до 2002г.

(спомени на инж. Нанка Христова и инж. Стефан Гюзелев)

Инж. Нанка Колева Христова (1945-2003)

Инж. Нанка Христова е завършила ВМГИ – София през 1972г., специалност Разработка на полезни изкопаеми и патентен специалист.

Член е на НТС от 1970 г. Секретар на НТД „Минно дело и геология“ и „Електроника“. Председател на РС „Патентни специалисти“ в НТС - Стара Загора 1992-1998г. Член на УС на НТС - Стара Загора 1992-1995г. Ръководител МТБ на НТС - Стара Загора от 1998 г. до 2002 г. Носител на: Почетен знак на НТС - Стара Загора (2002 г.), както и на Сребърна и Златна Значки (1995г.) и Златен медал „Инж. М. Момчилов“ (2004 г., посмъртно) на ФНТС.

Инж. Стефан Михайлов Гюзелев (1947-2020)

Инж. Стефан Гюзелев завършва през 1972г. висше образование - ВИАС София, специалност Промислено и гражданско строителство. Научен сътрудник I-ва ст. в ЗСК - Стара Загора.

Член на НТС от 1974 г. Председател на Регионалния съюз на строителните инженери към НТС – Стара Загора от 1992г. до 2016 г. и член на УС. Председател на Фонд Дом на техниката. Носител на Почетен знак на НТС – Стара Загора (1997г.), както и на Сребърна и Златна значки (2002г.) и Златен медал „Инж. Михаил Момчилов“ (2008г.) на ФНТС.

Благодарение на направените от 1992 до 2002г. преустройства и реконструкции в сградата и околното пространство ДТ се превърна в седалище на НТС – Стара Загора и база за обучение и форуми на специалисти. Създадени са отлични условия за работа и творчески контакти.

По искане на НТС - Стара Загора, Регионалния съюз на архитектите обяви архитектурен конкурс - “Преустройство на партерен етаж”. Проектът е изработен от строително-архитектурна фирма “Байер”. Обектът е въведен в редовна експлоатация от 1996г. През 1997г. и 1998г. е извършен основен ремонт на всички помещения използвани от НТС-Стара Загора включително на ел.инсталацията и смяна на дограмата в сградата и покривните покрития. В края на 1999г. започва проектирането и реконструкцията на сутерена и застрояване на подколонното пространство. Обектите се въвеждат в експлоатация през 2000г. През същата година е направен основен ремонт на зала 3 с библиотека. След строителство и ремонт кафе-аперитива (Делови клуб) е категоризиран като ресторант на НТС с лятна градина. През 2001г. е преустроена изложбена зала с площ 120м². Изградена е пристройка в североизточната част на сградата. Изпълнена е нова козирка на входа на ДТ.

Развитие от 1992г. до 2022г.

Домът на техниката днес е многофункционална, представителна сграда с външна градина в която НТС – Стара Загора развива своята дейност. Постоянната грижа за развитието на имота, както и за опазването на собствеността и вътрешния ред са дело на щатния състав. Сградата е основен източник на приходи за финансиране дейността на организацията.

Преустройството, реконструкцията и развитието на ДТ се реализират по стопански начин със собствени средства и всеотдайна работа на инж. Нанка Христова (ръководител МТБ), инж. П. Николов, техн. Хр. Каляков и обновения колектив. Изключително ценно е съдействието на членовете на НТС – Стара Загора:

- инж. Надка Пиперова (РС на геодезисти), арх. Веселин Беров и арх. Елена Нейкова (РС на архитекти) по проектиране и документално в Община Стара Загора,

- инж. Младен Тасков и инж. Антон Тончев (РС на електроинженери) по електроинсталацията на сградата,
- инж. Марьо Герганов (РС на мениджъри) и "Топломонтажинженеринг" ЕООД по реконструкцията на козирката,
- агроном Георги Станев (тогава Председател на РС по земеделие) за изграждането на североизточната пристройка,
- инж. Желязко Славов (РС на мениджъри) и РУ Далекосъобщения за реорганизацията на комуникационните канали,
- инж. Динко Георгиев (РС на лесовъди) за модерната градина пред ДТ,
- Регионалният съюз на лесовъдите и председателя д-р Радка Лазарова за богатата зеленина и юбилейното дърво на 21 век,
- инж. Татяна Манчева и инж. Теньо Шиков (РС по водно дело) за възстановяване на отводнителната система на ДТ,
- инж. Кирил Михайлов (РС на мениджъри) и „Железник-М“ ООД за смяна на водосточни тръби,
- Илиан Марков (Председател на РС на мениджъри) и Техноинженеринг ЕООД за оградата, Юбилейния знак и покривни ремонти,
- инж. Денчо Денев (Председател на РС по автоматика, електроника и информатика) за развитието и поддръжката на информационните системи на НТС – Стара Загора.

По програма *НТС - Стара Загора '100* са извършени ремонтни дейности: подмяна на дограма на входната и междинната и врати, както и изпълнение на външна ограда. Предстои фасаден ремонт с осветление, както и преосмисляне и възстановяване на зала БИАД.

ДТ 2012г

ДТ 2022г.

*100 години
НТС - Ст. Загора*

2022